

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Наташка Данова, дм

за дисертационен труд „Концептуална рамка и модел за организация и управление на качеството в лечебно заведение УМБАЛ „Св.Иван Рилски“ ЕАД по ISO 9001:2008”**на д-р Марин Бойков Пенков, докторант на самостоятелна подготовка в НЦОЗА за присъждане на образователна и научна степен „Доктор”**

Промените в здравната система поставят непрекъснати предизвикателства пред лечебните заведения. Развитието на медицината, навлизането на нови технологии и нарастване на изискванията на потребителите и на обществото за повишаване качеството на предоставяните услуги, особено в условия на ограничени финансови ресурси, налагат на болничните ръководства изграждането на организация, максимално адаптираща се към променящите се условия и предоставяща качествени здравни услуги. В този аспект темата на предложената дисертационна разработка е изключително актуална. Тя е ориентирана към сферата на болничното управление, но от друг ъгъл – модел за организация и управление на качеството на институционално ниво.

Дисертационният труд е представен на 179 страници и съдържа въведение, в което се обуславя необходимостта от проучването; 5 раздела - литературен обзор; цел, задачи, постановка и методи на изследването; структура и организация на дейността на дейността на УМБАЛ «Св.Иван рилски» ЕАД – София; резултати от собственото проучване; концептуален модел за организация и управление на качеството лечебното заведение; заключение, изводи и препоръки; приноси; библиография и приложения. Трудът е онагледен с 4 таблици, 14 фигури и 3 приложения.

В първия раздел, богат и много добре структуриран, д-р Пенков е направил задълбочена и всеобхватна характеристика на факторите, обуславящи необходимостта от предоставяне на качествени здравни услуги със социални норми, ценности в здравеопазването, методи за регулиране взаимодействието между изпълнителите на медицинска помощ и институционализиране на ценностите в здравния сектор; договарянето между възложители и изпълнители; финансиране. Специално място е отделено на моделите за управление на качеството – акредитация, ISO стандартизация, превъзходен модел, цикъл на Деминг. Като принос с теоретична и практическа стойност е систематизирането на техните предимства. Направени са изводи от обзора на литературата, поместени в заключението.

Във втория раздел, който представлява методика на проучването, са определени целта, задачите и използваните методи. Целта е добре формулирана: „Да се направи оценка на внедрената в болницата система за организация и управление на качеството, която да отговаря на европейските тенденции и стандарти за управление на качеството; настоящето състояние на неговия човешки, финансов, технологичен и информационен ресурс и етапното му развитие в средносрочен и дългосрочен план”. Задачите са 4 и произтичат от

целта. Правилно са определени обект, предмет и единици на проучването. Предложените методи за събиране на информацията са адекватни на целта и задачите – документален и анкетен, логическо моделиране. При обработката на данните са приложени статистическите методи: алтернативен, вариационен, графичен анализ и др.

В третия раздел е направен ситуационен анализ на УМБАЛ „Св.Ив.Рилски” ЕАД - София, включващ структура, организация на дейността, мисия, стратегически задачи. Това е единствената българска болница, избрана и наградена на 39-тото издание с международната награда за качество – New Millennium Award за 2011 г., връчвана от издателска къща Editorial Office – Мадрид. Акцентирано е върху внедрената от 2010 г. система за управление на качеството в съответствие с международен стандарт ISO 9001:2008 и съставения Наръчник на модела за качество. Представена е концептуална илюстрация на процесния подход по ISO 9001:2008.

Резултатите от собственото проучване и тяхното обсъждане са представени в четвърти раздел. Изследването е проведено през 2016 г. сред 116 лица, от които 9 началници на отделения, 42 лекари и 65 професионалисти по здравни грижи в УМБАЛ „Св.Ив.Рилски” ЕАД – София. Висока оценка заслужават разработените анкетни карти, включващи две групи въпроси за лекари и три групи въпроси сред специалисти по здравни грижи, както и подробното описание на целта на тези групи въпроси дали е необходимо усъвършенстване на различни елементи на болничното управление, свързани с качеството на предоставяните услуги. Направен е задълбочен анализ на резултатите, които красноречиво показват, че е наложително усъвършенстване на управлението на логистичните дейности, информационните потоци и организацията на дейността в болницата, на медицинските стандарти и на професионалните знания и умения на работещите.

В петия раздел е анализиран концептуалният модел и организацията и управлението на качеството в конкретното лечебно заведение. Подчертано е значението на вътрешните оценки на качеството от различни органи и институции. Дисертантът правилно стига до извода, че моделът за управление на качеството по ISO 9001:2008 и резултатите от проведените анкети позволяват да се обедини наборът от дейности по самооценяването и периодичният вътрешен одит, извършван от различни комисии. Определени са насоките на мениджърския екип за подобряване качеството на здравните услуги в лечебното заведение. Оценката на прилагания модел доказва, че е същият е адекватен на ситуацията, но е необходима неговата актуализация съобразно настъпилите промени.

В последната част са представени изводите от литературния обзор и от собственото проучване, които логически следват анализа и обсъждането на резултатите и потвърждават формулираната теза и хипотези. Изготвени са препоръки, насочени към определянето на концептуалните фактори, обуславящи необходимостта от предоставяне на качествени здравни услуги; договарянето между НЗОК и изпълнителите на медицинска помощ;

финансирането; продължаващото обучение на здравните кадри, което ще доведе до повишаване качеството и ефективността на здравните услуги.

В заключението се поставя отново акцент върху трите класически координати на качеството: качество на структурите, на процесите и на резултатите от дейността.

Библиографията включва 101 съвременни литературни източници на кирилица и латиница. Представени са 4 научни публикации в научни списания, свързани с дисертацията, в които д-р Пенков е самостоятелен автор.

Съдържанието и качеството на автореферата отговарят на изискванията и отразяват основните постигнати резултати в дисертацията.

Спазени са всички препоръки, дадени при зачисляването и вътрешната защита на кандидата.

Разработката се отличава с добросъвестност. Личното участие на докторанта е безспорно и формулираните приноси и получени резултати са негова заслуга. Разработката е написана на стилистично добър и достъпен език.

Заключение: Темата, свързана с качеството на медицинската помощ, безспорно е изключително актуална. Проучването може да послужи като теоретична база за следващи научни проучвания и за сравнение в динамика. Разработката има научна и практическа насоченост.

Дисертационният труд показва, че д-р Пенков има необходимите знания, професионални и лични качества за самостоятелно извършване на научноизследователска дейност, за задълбочено търсене и интерпретиране на литературни данни и на данни от собствени проучвания.

Разработката отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагането му и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НЦОЗА за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по научната специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт”.

Изложените по-горе съображения ми дават основание убедено да дам своята положителна оценка за дисертационния труд и да предложа на почитаемите членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен „Доктор” на д-р Марин Бойков Пенков по научната специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт”.

25.04.2018 г.

Доц. д-р Н.Данова, дм:

